Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (drugo prošireno vijeće)

5. veljače 2025.*

„Institucionalno pravo – Djelomično neizvršenje rješenja Suda kojim se izriče privremeni nalog u kontekstu tužbe za povredu obveze države članice – Novčana kazna – Naplata potraživanjâ prijebojem – Članak 101. stavak 1. i članak 102. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 – Nadležnost Općeg suda”

U predmetima T-830/22 i T-156/23,

Republika Poljska, koju zastupaju B. Majczyna i S. Żyrek, u svojstvu agenata,

tužitelj,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju O. Verheecke, J. Estrada de Solà i K. Herrmann, u svojstvu agenata,

tuženik,

OPĆI SUD (drugo prošireno vijeće),

u sastavu: A. Marcoulli, predsjednica, J. Schwarcz, V. Tomljenović, W. Valasidis (izvjestitelj) i L. Spangsberg Grønfeldt, suci,

tajnik: M. Zwozdziak-Carbonne, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka, konkretno u predmetu T-156/23:

– prigovor nenadležnosti koji je Komisija istaknula aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 8. lipnja 2023.,

– očitovanja Republike Poljske o prigovoru nenadležnosti podnesena tajništvu Općeg suda 24. srpnja 2023.,

– rješenje o spajanju prigovora nedopuštenosti i merituma 25. listopada 2023.,

nakon rasprave održane 3. srpnja 2024.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: poljski

Presudu

1 Svojim tužbama na temelju članka 263. UFEU-a, Republika Poljska traži poništenje, u predmetu T-830/22, odluka Europske komisije od 12. listopada i 23. studenoga 2022., kao i od 13. siječnja 2023. u predmetu T-156/23, o naplati prijebojem iznosa koje je ta država članica dugovala na temelju dnevne novčane kazne koju je izrekao potpredsjednik Suda u rješenju od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), za razdoblja, s jedne strane, od 15. srpnja do 29. kolovoza 2022. i, s druge strane, od 30. kolovoza do 28. listopada 2022. (u daljnjem tekstu zajedno nazvane: pobijane odluke).

Okolnosti spora

2 Smatrajući da je usvajanjem ustawe o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Zakon o izmjeni Zakona o ustrojstvu redovnih sudova, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih zakona) 20. prosinca 2019. (Dz. U. iz 2020., poz. 190.), Republika Poljska povrijedila obveze koje ima na temelju prava Europske unije, Komisija je 1. travnja 2021. Sudu podnijela tužbu zbog povrede obveze na temelju članka 258. drugog stavka UFEU-a, koja je upisana pod brojem C-204/21.

3 Istovremeno, Komisija je podnijela zahtjev za određivanje privremenih mjera na temelju članka 279. UFEU-a.

4 Rješenjem od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), potpredsjednica Suda prihvatila je taj zahtjev naloživši Republici Poljskoj da, do objave presude kojom se završava postupak u predmetu C-204/21, suspendira primjenu određenih nacionalnih odredbi uvedenih Zakonom o izmjeni Zakona o ustrojstvu redovnih sudova, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih zakona, kao i učinaka odluka Izbe Dyscyplinarne (Stegovno vijeće) Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud, Poljska) kojima je odobreno pokretanje kaznenog postupka protiv suca ili njegovo uhićenje. Potpredsjednica Suda joj je također naložila da obavijesti Europsku komisiju, najkasnije mjesec dana od dostave rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), o svim mjerama koje je donijela kako bi u potpunosti postupila u skladu s tim rješenjem.

5 Aktom podnesenim tajništvu Suda 16. kolovoza 2021., Republika Poljska zatražila je ukidanje rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Taj je zahtjev odbijen rješenjem od 6. listopada 2021., Poljska/Komisija (C-204/21 R, EU:C:2021:834).

6 Smatrajući da Republika Poljska nije donijela sve mjere izrečene rješenjem od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), Komisija je podnijela 7. rujna 2021. novi zahtjev za određivanje privremenih mjera kojim traži da se Republici Poljskoj naloži da plati dnevnu novčanu kaznu.

7 Rješenjem od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), potpredsjednik Suda naložio je Republici Poljskoj da Komisiji plati novčanu kaznu u iznosu od 1 000 000 eura dnevno, računajući od dana dostave tog rješenja Republici Poljskoj do dana dok ta država članica ne ispuni obveze koje ima na temelju rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), ili, ako to ne učini, do dana objave presude kojom se završava postupak u predmetu C-204/21.

8 U nedostatku informacija kojima se dokazuje da su poljska tijela izvršila sve obveze koje proizlaze iz rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), Komisija je obračunala potraživanje u iznosu od 1 000 000 eura dnevno počevši od 3. studenoga 2021., datuma dostave rješenja od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

9 Dopisom od 15. lipnja 2022. Republika Poljska obavijestila je Komisiju da je donošenjem ustawe o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Zakon o izmjeni Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih zakona) od 9. lipnja 2022. (Dz. U., poz. 1259., u daljnjem tekstu: Zakon od 9. lipnja 2022.), omogućila provedbu mjera izrečenih rješenjem od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593) i da, slijedom toga, Komisija od datuma stupanja na snagu navedenog zakona, odnosno 15. srpnja 2022., više nije mogla zahtijevati plaćanje dnevnih novčanih kazni izrečenih rješenjem od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

10 Dopisom od 20. srpnja 2022. Komisija je smatrala da, unatoč napretku ostvarenom u pogledu određenih posebnih pitanja, Republika Poljska nije u potpunosti ispunila obveze koje proizlaze iz rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

Postupak za plaćanje potraživanja koje se duguje na temelju dnevnih novčanih kazni za razdoblje od 15. srpnja do 29. kolovoza 2022., koje odgovara dugu koji Republika Poljska osporava u predmetu T-830/22

11 Dopisima od 27. srpnja i 29. kolovoza 2022. Komisija je zatražila od Republike Poljske plaćanje različitih iznosa koje duguje na temelju dnevnih novčanih kazni koje je izrekao Sud i navela da će ih, u slučaju neplaćanja, naplatiti prijebojem na temelju članka 101. stavka 1. i članka 102. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL 2018., L 193, str. 1. i ispravak SL 2018., L 294, str. 45., u daljnjem tekstu: Financijska uredba).

12 Komisija je zatim opomenula Republiku Poljsku da plati navedene iznose uvećane za zatezne kamate.

13 Odlukama od 12. listopada i 23. studenoga 2022., Komisija je obavijestila Republiku Poljsku da planira prebiti njezin ukupni dug od 63 210 000 eura s različitim potraživanjima koje ona ima prema Uniji.

Postupak za plaćanje potraživanja koje se duguje na temelju dnevnih novčanih kazni za razdoblje od 30. kolovoza do 28. listopada 2022., koje odgovara dugu koji Republika Poljska osporava u predmetu T-156/23

14 Dopisima od 30. rujna i 28. listopada 2022., Komisija je od Republike Poljske zatražila plaćanje različitih iznosa koje duguje na temelju dnevnih novčanih kazni koje je izrekao Sud.

15 Komisija je zatim opomenula Republiku Poljsku da plati navedene iznose uvećane za zatezne kamate.

16 Odlukom od 13. siječnja 2023., Komisija je obavijestila Republiku Poljsku da planira prebiti njezin ukupni dug od 60 270 027,40 eura s potraživanjem koje ona ima prema Uniji u okviru Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP).

Činjenice nastale nakon podnošenja tužbi

17 Smatrajući da stupanje na snagu Zakona od 9. lipnja 2022. predstavlja promjenu okolnosti, Republika Poljska zatražila je 10. ožujka 2023. od Suda da ukine ili, podredno, izmijeni rješenje od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), na temelju članka 163. Poslovnika Suda.

18 Rješenjem od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), iznos novčane kazne izrečene rješenjem od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), smanjen je na 500 000 eura dnevno od dana potpisivanja navedenog rješenja.

19 Presudom od 5. lipnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21, EU:C:2023:442), Sud je prihvatio tužbu koju je Komisija podnijela na temelju članka 258. UFEU-a i utvrdio povrede Republike Poljske.

Zahtjevi stranaka

20 Republika Poljska od Općeg suda zahtijeva da:

– poništi pobijane odluke;

– podredno, i nakon rješenja od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), djelomično poništi pobijane odluke u dijelu u kojem se odnose na 50 % potraživanja koja se prebijaju;

– naloži Komisiji snošenje troškova.

21 Komisija od Općeg suda u bitnome zahtijeva da:

– odbije tužbe kao podnesene sudu koji nije nadležan za odlučivanje o njima;

– podredno, odbije tužbe kao neosnovane;

– naloži Republici Poljskoj snošenje troškova.

O pravu

22 Nakon saslušanja stranaka o tom pitanju na raspravi, Opći sud odlučuje spojiti ove predmete u svrhu donošenja presude, u skladu s člankom 68. stavkom 1. Poslovnika Općeg suda.

Nadležnost Općeg suda

23 Komisija ističe nenadležnost Općeg suda za odlučivanje o ovim tužbama. Tvrdi da se, iako su tužbe za poništenje usmjerene protiv Komisijinih odluka o prijeboju, one ne odnose na formalne uvjete za prijeboj iznosa predviđenih člankom 101. stavkom 1. i člankom 102. Financijske uredbe, nego se njima zapravo želi da Opći sud utvrdi je li, nakon stupanja na snagu Zakona od 9. lipnja 2022. dug nastavio nastajati na temelju dnevne novčane kazne od 1 000 000 eura koja je izrečena rješenjem od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

24 Komisija ističe da bi ispitivanje tužbi za Opći sud predstavljalo ocjenu je li Republika Poljska Zakonom od 9. lipnja 2022. izvršila privremene mjere koje su joj izrečene rješenjem od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), u okviru postupka zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a. Prema mišljenju Komisije, iz odredbi UFEU-a proizlazi da je svaka ocjena izvršenja privremenih mjera u isključivoj nadležnosti suca privremene pravne zaštite. Komisija je na raspravi, u odgovoru na pitanje Općeg suda, tvrdila da se odstupanje od nadležnosti koje se primjenjuje na tužbe koje se odnose na nepostupanje u skladu s presudom Suda donesene na temelju članka 260. stavka 2. UFEU-a primjenjuje, po analogiji, u ovom slučaju.

25 Republika Poljska osporava Komisijinu argumentaciju.

26 U tom pogledu valja podsjetiti na to da su ovlasti Općeg suda one navedene u članku 256. UFEU-a, kako je precizirano člankom 51. Statuta Suda Europske unije. Iz članka 256. stavka 1. prvog podstavka prve rečenice UFEU-a proizlazi da je Opći sud nadležan za provođenje postupka i odlučivanje u prvom stupnju u slučaju predmeta i postupaka iz članka 263. UFEU-a, osim u onima koji su na temelju Statuta pridržani Sudu.

27 Osim toga, u skladu s člankom 51. točkom (c) Statuta Suda Europske unije, Sud, odstupajući od pravila iz članka 256. stavka 1. UFEU-a, zadržava nadležnost u postupcima za poništenje iz članka 263. UFEU-a ako ih pokreće država članica protiv Komisijina akta koji se odnosi na nepostupanje u skladu s presudom koju je Sud donio na temelju članka 260. stavka 2. drugog podstavka ili članka 260. stavka 3. drugog podstavka UFEU-a.

28 U ovom slučaju valja utvrditi da Republika Poljska zahtijeva poništenje odluka kojima je Komisija prebila iznose koje ta država članica duguje na temelju novčanih kazni koje je izrekao sudac privremene pravne zaštite Suda u okviru nadležnosti koju ima na temelju članka 279. UFEU-a. Novčane kazne su stoga izrečene u okviru postupka privremene pravne zaštite koji je akcesoran postupku zbog povrede obveze pokrenutom na temelju članka 258. UFEU-a.

29 Predmetne tužbe, podnesene na temelju članka 263. UFEU-a, u nadležnosti su Općeg suda jer se odstupanja predviđena člankom 256. UFEU-a, kako je pojašnjeno u članku 51. Statuta Suda Europske unije, ne primjenjuju u ovom slučaju.

30 Konkretno, suprotno onomu što je Komisija tvrdila na raspravi, odstupanje u pogledu tužbi za poništenje protiv Komisijina akta koje se odnose na nepostupanje u skladu s presudom koju je Sud donio na temelju članka 260. stavka 2. drugog podstavka UFEU-a nije, po analogiji, primjenjivo u ovom slučaju. Naime, kao odstupanje od općeg načela nadležnosti Općeg suda na temelju članka 256. stavka 1. UFEU-a, članak 51. točku (c) Statuta Suda Europske unije treba usko tumačiti.

31 Slijedom navedenog, prigovor nenadležnosti koji je istaknula Komisija nije osnovan i treba ga odbiti.

Meritum

Glavni tužbeni zahtjev, kojim se traži poništenje pobijanih odluka u cijelosti

32 U prilog svojim zahtjevima za poništenje pobijanih odluka u cijelosti Republika Poljska ističe jedini tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članaka 101. i 102. Financijske uredbe, u vezi s člankom 98. iste uredbe, jer je Komisija primijenila postupak povrata prijebojem unatoč nepostojanju duga Republike Poljske.

33 Kako bi dokazala da jedan od uvjeta za primjenu prijeboja, odnosno postojanje samog duga, nije ispunjen, Republika Poljska iznosi dvije skupine argumenata.

34 Kao prvo, Republika Poljska ističe presudu Trybunała Konstytucyjnog (Ustavni sud, Poljska), u predmetu P 7/20, u kojoj je taj sud presudio da time što je, na temelju članka 279. UFEU-a, donio privremene mjere koje se odnose na ustrojstvo i nadležnost poljskih sudova te postupak pred njima i time što je tako Republici Poljskoj naložio obveze, Sud odlučio *ultra vires*. Stoga takve mjere nisu obuhvaćene načelima nadređenosti i izravne primjenjivosti prava Unije navedenima u članku 91. stavcima 1. do 3. Ustava Republike Poljske.

35 Republika Poljska u biti tvrdi da je rješenje od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), s obzirom na presudu Trybunała Konstytucyjnog (Ustavni sud), u predmetu P 7/20, protivno poljskom ustavnom poretku. Slijedom toga, Republika Poljska nije bila obvezna izvršiti privremene mjere koje su joj izrečene tim rješenjem. Ona tvrdi da su ustavni sudovi mnogih država članica prihvatili tumačenje prema kojem su ustavni sudovi država članica nadležni za nadzor akata Unije *ultra vires*, uključujući presude Suda.

36 U tom pogledu, dovoljno je podsjetiti na to da nacionalne odredbe o ustrojstvu pravosuđa u državama članicama mogu biti predmet nadzora s obzirom na članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a, u kontekstu tužbe zbog povrede obveze, a samim time i privremenih mjera kojima je cilj, među ostalim, obustava primjene navedenih odredbi, koje je naložio Sud na temelju članka 279. UFEU-a u istom kontekstu (rješenje od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska, C-204/21 R, EU:C:2021:593, t. 54.). Kao što je to potpredsjednica Suda već istaknula u točki 23. rješenja od 6. listopada 2021., Poljska/Komisija (C-204/21 R, EU:C:2021:834), činjenica da je nacionalni ustavni sud proglasio da su takve privremene mjere protivne ustavnom poretku dotične države članice ni na koji način ne mijenja tu ocjenu.

37 Iz prethodno navedenog proizlazi da presuda Trybunała Konstytucyjnog (Ustavni sud), u predmetu P 7/20, ne može dovesti u pitanje ocjene iz rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), a stoga ni postojanje spornih potraživanja.

38 Kao drugo, Republika Poljska tvrdi da su se, zbog toga što je 15. srpnja 2022. stupio na snagu Zakon od 9. lipnja 2022., nacionalne odredbe iz rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), prestale primjenjivati, a stoga i Komisijino obračunavanje dnevnih novčanih kazni za razdoblja nakon 15. srpnja 2022. nema osnove u rješenju od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

39 Valja utvrditi da tom argumentacijom Republika Poljska, u biti, tvrdi da je donošenje Zakona od 9. lipnja 2022. bilo dovoljno kako bi se osiguralo izvršenje svih privremenih mjera navedenih u rješenju od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

40 To je pitanje već ispitao sudac privremene pravne zaštite u rješenju od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Konkretno, potpredsjednik Suda presudio je da su mjere koje je Republika Poljska uvela nakon potpisivanja rješenja od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), bile takve da su, u znatnoj mjeri, mogle osigurati izvršenje privremenih mjera određenih u rješenju od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Stoga je zaključio da, unatoč donošenju Zakona od 9. lipnja 2022., Republika Poljska nije u potpunosti ispunila obveze koje proizlaze iz tog rješenja.

41 Time, s obzirom na rješenje od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), argumentacija Republike Poljske koja se temelji na Zakonu od 9. lipnja 2022. mora se odbaciti.

42 Iz toga slijedi da ispitivanje glavne argumentacije Republike Poljske kojom se traži poništenje pobijanih odluka u cijelosti nije otkrilo nikakvu Komisijinu povredu članaka 101. i 102. Financijske uredbe, u vezi s člankom 98. iste uredbe.

43 Slijedom navedenog, dio tužbenog zahtjeva kojim se traži poništenje pobijanih odluka u cijelosti mora biti odbijen.

Podredni tužbeni zahtjev kojim se traži djelomično poništenje pobijanih odluka

44 Podredno, i nakon rješenja od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), Republika Poljska traži od Općeg suda da poništi pobijane odluke u dijelu u kojem se odnose na 50 % potraživanja koja se prebijaju. Kao što je to Republika Poljska potvrdila na raspravi u odgovoru na pitanje koje je postavio Opći sud, taj dio tužbenog zahtjeva treba shvatiti kao zahtjev za djelomično poništenje pobijanih odluka.

45 Republika Poljska ističe dva tužbena razloga, od kojih se prvi temelji na povredi članka 279. UFEU-a i načela proporcionalnosti, jednakosti pred zakonom i djelotvorne sudske zaštite, a drugi na povredi članaka 101. i 102. Financijske uredbe, u vezi s člankom 98. iste uredbe, jer je Komisija primijenila postupak povrata prijebojem, dok su mjere koje je uvela Republika Poljska u velikoj mjeri osiguravale izvršenje privremenih mjera izrečenih rješenjem od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593). S obzirom na preklapanja između dvaju tužbenih razloga, valja ih ispitati zajedno.

46 Republika Poljska podsjeća na to da je rješenjem od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), iznos novčane kazne izrečene rješenjem od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), smanjen na 500 000 eura dnevno od dana potpisivanja navedenog rješenja, odnosno od 21. travnja 2023. Tvrdi da su okolnosti koje su dovele do utvrđenja izvršenja, u znatnoj mjeri, privremenih mjera navedenih u rješenju od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), i koje su opravdale smanjenje iznosa te dnevne novčane kazne za polovinu, prethodile rješenju od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Prema mišljenju Republike Poljske, izvršenje novčane kazne u punom iznosu za razdoblje od 15. srpnja 2022. do 28. listopada 2022. stoga je bilo je suprotno

načelu proporcionalnosti i bilo je protivno cilju privremenih mjera, koji se sastoji od jamčenja izvršenja rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), kao i učinkovitosti buduće presude Suda.

47 Konkretno, Republika Poljska tvrdi da je Komisija, time što je za razdoblje od 15. srpnja do 28. listopada 2022.obračunala novčanu kaznu od 1 000 000 eura dnevno, unatoč postignutom napretku u izvršenju privremenih mjera, prekoračila ono što je bilo nužno za postizanje cilja učinkovitosti buduće presude Suda. Tako dnevne novčane kazne koje je Komisija obračunala poprimaju narav „polu-sankcije”, što je protivno članku 279. UFEU-a. Republika Poljska dodaje da 50 % prebijenog potraživanja više nije činilo postojeći dug u smislu članaka 101. i 102. Financijske uredbe.

48 Prema Republici Poljskoj, Komisija je bila dužna, na temelju rješenja od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), kojim se nalaže predmetna novčana kazna, kontinuirano nadzirati stupanj provedbe privremenih mjera i uzeti ga u obzir u svojim odlukama o prijeboju.

49 Komisija osporava argumente Republike Poljske.

50 Svojom argumentacijom Republika Poljska, u biti, prigovara Komisiji da je naplatila sve iznose dugovane na temelju dnevnih novčanih kazni za razdoblje od 15. srpnja do 28. listopada 2022., iako je, kao što je to potvrđeno rješenjem od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), Republika Poljska Zakonom od 9. lipnja 2022. u velikom dijelu izvršila privremene mjere koje su joj izrečene rješenjem od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

51 Uvodno, u dijelu u kojem se Republika Poljska poziva na rješenje od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), koje je doneseno nakon pobijanih odluka i koje se stoga nije moglo uzeti u obzir prilikom njihova donošenja, valja podsjetiti na to da se zahtjevom podnesenim na temelju članka 163. Poslovnika Suda od suca privremene pravne zaštite ne traži retroaktivno poništenje rješenja kojim je određena privremena mjera, već samo njegova izmjena ili ukidanje, s obzirom na to da sudac privremene pravne zaštite može, samo za ubuduće, ponovno razmotriti takvo rješenje, uključujući, ako je primjenjivo, ponovnu ocjenu, s obzirom na okolnosti koje su postojale na dan donošenja njegove odluke, činjeničnih i pravnih razloga koji su *prima facie* opravdali određivanje predmetne privremene mjere (vidjeti rješenje od 19. svibnja 2022., Češka Republika/Poljska (rudnik Turów), C-121/21 R, neobjavljeno, EU:C:2022:408, t. 22. i navedenu sudsku praksu).

52 Iz toga slijedi da cilj zahtjeva podnesenog na temelju te odredbe ne može biti dovođenje u pitanje prošlih učinaka rješenja kojim je određena privremena mjera (rješenje od 19. svibnja 2022., Češka Republika/Poljska (rudnik Turów), C-121/21 R, neobjavljeno, EU:C:2022:408, t. 23.).

53 Kao što je navedeno u gornjoj točki 18., točkom 113. rješenja od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), iznos novčane kazne izrečene rješenjem od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), smanjen je na 500 000 eura dnevno za ubuduće, počevši od 21. travnja 2023., dana potpisivanja rješenja Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334).

54 U ovom slučaju, stranke potvrđuju da rješenje od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), ima učinak *ex nunc*. Naime, smanjenje novčane kazne koje je izrečeno rješenjem od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), imalo je učinak samo za ubuduće. Stoga se to smanjenje odnosi samo na dospjele iznose od 21. travnja 2023., a ne na one koji su se dugovali za prethodno razdoblje.

55 Međutim, stranke se ne slažu u pogledu opsega uloge Komisije, kao institucije odgovorne za izvršenje proračuna Unije u skladu s člankom 317. UFEU-a, u izvršenju novčanih kazni naloženih na temelju članka 279. UFEU-a. Republika Poljska smatra da je Komisija bila dužna, na temelju rješenja od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), kojim se nalaže predmetna novčana kazna, nadzirati stupanj provedbe privremenih mjera i uzeti ga u obzir u svojim odlukama o prijeboju, iako, prema Komisijinu mišljenju, nije bila ovlaštena jednostrano odustati od obračunavanja dnevne novčane kazne niti smanjiti njezin iznos.

56 U tom pogledu, što se tiče Komisijinih obveza, valja naglasiti da UFEU-om nisu utvrđeni načini izvršenja plaćanja novčanih kazni izrečenih na temelju članka 279. UFEU-a.

57 Međutim, budući da na temelju članka 279. UFEU-a sudac privremene pravne zaštite nalaže državi članici da Komisiji plati dnevnu novčanu kaznu i da na temelju članka 317. UFEU-a Komisija izvršava proračun Unije, na njoj je da naplati iznose koji se duguju proračunu Unije izvršenjem rješenja kojim se nalaže plaćanje te novčane kazne, u skladu s odredbama uredbi donesenih na temelju članka 322. UFEU-a.

58 U ovom slučaju, rješenjem od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), utvrđen je iznos dnevne novčane kazne, koji je ostao nepromijenjen do 21. travnja 2023., kao i razdoblje trajanja te novčane kazne. Konkretno, kao polazišnu točku za plaćanje novčane kazne Komisija je odredila datum dostave tog rješenja i, kao krajnji datum, dan kada je Republika Poljska u potpunosti ispunila obveze koje proizlaze iz rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593) ili, ako do toga ne dođe, dan objave presude kojom se završava postupak u predmetu C-204/21.

59 Tako iz rješenja od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), proizlazi da se novčana kazna duguje i da je, stoga, Komisija dužna osigurati njezinu naplatu sve dok Republika Poljska u cijelosti ne ispuni obveze navedene u točki 1. (a) do (e) izreke rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

60 S druge strane, iz rješenja od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), ne proizlazi da je Komisija bila ovlaštena smanjiti iznos dnevne novčane kazne u slučaju djelomičnog izvršenja. Usto, priznati Komisiji mogućnost, odnosno obvezu, da iznos dnevne novčane kazne prilagodi ovisno o razini izvršenja obveza, od strane Republike Poljske, koje proizlaze iz rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), dovelo bi u pitanje autoritet rješenja od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), kojim je potpredsjednik Suda utvrdio da dnevna novčana kazna iznosi 1 000 000 eura.

61 Kao što je to navedeno u točki 10. ove presude, Komisija je u dopisu od 20. srpnja 2022. smatrala da, unatoč ostvarenom napretku, Zakon od 9. lipnja 2022. ne osigurava potpuno izvršenje obveza koje proizlaze iz rješenja od 14. srpnja 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:593), što je uostalom potvrdio sudac privremene pravne zaštite u rješenju od 21. travnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Budući

da nije utvrđeno da su prethodno navedene obveze u cijelosti izvršene, Komisija je pravilno pristupila izvršenju novčane kazne u ukupnom iznosu za razdoblje od 15. srpnja do 28. listopada 2022.

62 Osim toga, treba odbiti i argumentaciju Republike Poljske prema kojoj je izvršenje novčane kazne u ukupnom iznosu za razdoblje od 15. srpnja do 28. listopada 2022. bilo protivno načelima proporcionalnosti i jednakosti pred zakonom. Naime, takva bi argumentacija podrazumijevala da je Komisija bila ovlaštena provesti nadzor proporcionalnosti u odnosu na rješenje o privremenoj pravnoj zaštiti potpredsjednika Suda i prilagoditi iznos izrečene novčane kazne, dovodeći tako u pitanje autoritet takvog rješenja. Nijedna odredba Ugovora ili sekundarnog prava ne može se tumačiti na način da Komisiji dodjeljuje takvu ovlast.

63 Štoviše, u dijelu u kojem Republika Poljska navodi povredu načela djelotvorne sudske zaštite utvrđenog u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, valja podsjetiti na to da je ona od 15. srpnja 2022., dana stupanja na snagu Zakona od 9. lipnja 2022., raspolagala pravnim sredstvom koje omogućuje da od suca privremene pravne zaštite traži da ukine ili smanji dnevnu novčanu kaznu na temelju članka 163. Poslovnika Suda. Međutim, ona nije podnijela zahtjev za ukidanje ili izmjenu rješenja od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska (C-204/21 R, EU:C:2021:878), na temelju te odredbe, odmah nakon stupanja na snagu Zakona od 9. lipnja 2022., nego tek 10. ožujka 2023.

64 S obzirom na prethodna razmatranja, valja zaključiti da ispitivanje tužbenih razloga koje je Republika Poljska iznijela u prilog svojem podrednom zahtjevu za djelomično ukidanje pobijanih odluka nije otkrilo nikakvu povredu članka 279. UFEU-a ili članaka 101. i 102. Financijske uredbe, u vezi s člankom 98. iste uredbe, kao ni načela proporcionalnosti, jednakosti pred zakonom ili djelotvorne sudske zaštite.

65 Stoga valja odbiti dio tužbenog zahtjeva kojim se traži djelomično poništenje pobijanih odluka kao i tužbu u cijelosti.

Troškovi

66 Sukladno članku 134. stavku 1. Poslovnika Suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

67 Budući da Republika Poljska nije uspjela u postupku, valja joj naložiti snošenje troškova sukladno zahtjevu Komisije.

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (drugo prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Predmeti T-830/22 i T-156/23 spajaju se u svrhu donošenja presude.

2. Tužbe se odbijaju.

3. Republici Poljskoj nalaže se snošenje troškova.

Marcoulli Schwarcz Tomljenović

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 5. veljače 2025.

Potpisi